

RESUMS | *ABSTRACTS*

RESUMS

ESTUDIS

Manuel Llanas, *Jaume Balmes: relacions amb els editors i venda i difusió dels seus llibres. Aproximació i documents*

La vessant de Balmes com a escriptor professional no ha estat prou atesa per crítics i comentaristes. Una excepció notabilíssima a aquesta observació es troba en el pare Ignasi Casanovas, que, en la seva monumental biografia, glossa diferents aspectes dels esforços balmesians per guanyar-se la vida sense haver de dependre de ningú, col·laborant en publicacions periòdiques —o també dirigint-les— i publicant les seves obres. A partir sobretot de cartes i documents exhumats per Casanovas, el present article constata l'instint comercial de Balmes examinant la tipologia i el caire dels seus contractes editorials, el notori èxit públic obtingut i la seva preocupació constant per les diferents fases de producció dels llibres. Els quatre apèndixs finals —el darrer dels quals inèdit fins ara— donen fe de tot plegat.

Paraules clau: Jaume Balmes, Ignasi Casanovas, editors, venda i difusió de llibres

---

Eliseu Trenc, *Andrée Béarn i Barcelona*

L'escriptora bearnesa va efectuar dos sojorns a Barcelona els anys 1909 i 1910-1911, que va documentar amb unes cròniques publicades a diverses revistes franceses, que analitzem en l'article, destacant el caràcter original d'una visió femenina francesa i l'estil artista de l'escriptura. Arran del seu casament l'any 1911 amb Alexandre de Riquer i la seva instal·lació a la Ciutat Comtal, Andrée Béarn col·labora també en la premsa feminista a Barcelona i la revista aliadòfila *Iberia*. Una darrera consideració sobre la relació Maragall - Andrée Béarn clou l'escrit.

Paraules clau: Andrée Béarn, Barcelona, Alexandre de Riquer, Joan Maragall

---

Joan Vilamala, *El mirador de Mossèn Cinto. Testimoni d'un homenatge frustrat*

L'any 1952 amb motiu del cinquantenari de la mort de Verdaguer una vintena llarga d'entitats excursionistes, al marge de la Federació Española de Montañismo, van muntar un acte d'homenatge al poeta, a Vallvidrera. L'acte, però, no es va poder celebrar. Va ser prohibit. I no va ser fins a l'any 1956, amb motiu

de l'entronització de la imatge de la Mare de Déu de Montserrat al Cavall Bernat, que la mateixa làpida que els excursionistes havien fet fer per recordar la mort del poeta a Vil·la Joana de Vallvidrera, va poder ser col·locada mig clandestinament en el monòlit que presideix el Balcó de Mossèn Cinto, inaugurat aquell any, al cim de Sant Jeroni.

Paraules clau: cinquantenari de la mort de Jacint Verdaguer, Vallvidrera, excursionistes, entronització de la imatge de la Moreneta a Cavall Bernat, Balcó de Mossèn Cinto a Sant Jeroni, Montserrat

TEXTOS

Pep Vila, *Llibres dedicats per Jacint Verdaguer a l'amic i poeta gironí Josep Franquet i Serra. Notes sobre altres materials verdaguerians del mateix fons*

Es donen a conèixer, del fons de Josep Franquet i Serra, diversos documents verdaguerians i les dedicatòries dels llibres de Jacint Verdaguer que es conserven a la biblioteca de la família Franquet. A més, es documenten els funerals que es van fer en homenatge a Verdaguer el 1902 i el poema «En la mort de Mossèn Jacinto Verdaguer», que feu el mateix Franquet per al recordatori.

Paraules clau: Josep Franquet i

Serra, Jacint Verdaguer, dedicatòries, cartes i documents verdaguerians

---

Joan Vilamala, *Dues cartes de Verdaguer inèdites*

El fons documental de la Fundació Verdaguer, gràcies a la generositat del folguerolenc Joan Lluís Madrenas, compta amb dues cartes noves, inèdites, escrites en plena tragèdia verdagueriana. En la del 28.11.1895 el poeta agraeix al corresponsal que li hagi fet arribar la traducció de diversos poemes publicada en tres números de la revista de Florència *Le Serate Italiane* i en la del dia 11.05.1897, agraeix també a Montaner i Simon, els editors de *La Il·lustración Artística*, que li dediquin la portada i li facin costat en «les tristes circumstàncies que travesso».

Paraules clau: Enrico Guidotti, Luigi Sunyer, *Le Serate Italiane*, *La Il·lustración Artística*, tragèdia verdagueriana, Lluís Carles Viada i Lluch

DOSSIER

VIII Seminari d'Estudis Catalans
del Vuit-cents

Georg Kremnitz, *Algunes diferències entre les Renaixences catalana i occitana al segle XIX*

L'article tempta de veure quines diferències entre les renaixences cata-

lana i occitana es poden distingir i quin efecte tenen sobre l'èxit diferent dels dos moviments. L'atenció porta sobretot a les relacions que els dos moviments tenien durant el primer mig-segle de les seves existències.

Paraules clau: renaixença catalana, renaixença occitana, diferències, teoria de la naixença de les nacions

---

David Cao Costoya, Vic en l'època de Verdaguer. La ciutat muntanyesa en gran angular

---

L'article es proposa capturar un lloc i un moment: la ciutat de Vic d'inicis de la segona meitat del vuit-cents en la qual Jacint Verdaguer va rebre bona part de la seva educació formal com a estudiant. A través de l'anàlisi de diverses facetes de la vida col·lectiva d'aquesta ciutat i el seu entorn immediat es pretén erigir un marc contextual que pot contribuir a comprendre millor la figura de Verdaguer i el nucli literari i intel·lectual local de què va formar part. L'estudi conté la reconstrucció parcial de les condicions històriques d'un dels centres que va tenir un paper rellevant en el fenomen de la Renaixença, en particular, i en la vida literària, intel·lectual i cultural de la Catalunya del vuit-cents, en general.

Paraules clau: Jacint Verdaguer i Santaló, Esbart de Vic, Cercle Literari de Vic, «Vigatanisme», Renaixença, Catalunya contemporània

---

Jordi Ginebra, La llengua de Verdaguer vista per Pompeu Fabra

---

En aquest article es fa una contribució a l'estudi de la influència de Verdaguer en l'obra lingüística de Pompeu Fabra i de la visió global que tenia el gramàtic de l'obra i la figura de Verdaguer. En la primera part es fa un recompte cronològic (dividit en diverses etapes) de les referències de Fabra a Verdaguer i d'altres fets que mostren la relació del primer amb el darrer. En la segona part es fa un balanç de les dades presentades en la primera. La conclusió és que Fabra valorava Verdaguer com a figura central del moviment de represa literària del segle XIX, i va destacar explícitament que l'aparició d'una obra com *L'Atlàntida* certificava l'aptesa del català com a «verdadera llengua». En el terreny estricte de les solucions proposades en la tasca de codificació lingüística, Fabra va tenir molt poc en compte Verdaguer, però sí que el va atreure l'obra verdagueriana quan treballava en l'àmbit del lèxic. La impressió que fa és que Fabra apreciava les aportacions lèxiques de Verdaguer sobretot pel caràcter precís d'aquest lèxic (i, també, pel seu caràcter genuí). En canvi, volia evitar que la valoració lexicològica de Verdaguer es fonamentés en la idea, més aviat mítica, que la suposada ruralitat del llenguatge verdaguerià era la clau de la seva riquesa lèxica.

Paraules clau: Verdaguer, Pompeu Fabra, llengua literària, varietat estàndard, planificació lingüística, lèxic, història de la llengua catalana

---

Francesc Codina i Valls,
*Verdaguer: territori i
identitat*

L'objectiu d'aquest treball és caracteritzar i valorar l'aportació de la poesia de Verdaguer a la construcció simbòlica i identitària del territori català. Ja havia estat remarcat per nombrosos estudiosos i crítics la important presència del territori en l'escriptura de Verdaguer, la profusió de topònims i la focalització territorial d'algunes de les seves obres més destacades, evident fins i tot en títols

com ara *Montserrat*, *Canigó* o *Aires del Montseny*. El present treball intenta de descriure el procés estètic i ideològic que va encaminar la poesia de Verdaguer a la topofília i a la construcció simbòlica de l'espai geogràfic català, a partir de la sensibilitat inicial envers el paisatge del seu entorn natal (la Plana de Vic) fins a la mitificació dels espais geogràfics més emblemàtics de la Catalunya nord-oriental.

Paraules clau:

Verdaguer, Collell, poesia, romanticisme, geografia literària, paisatge literari, topofília.

ABSTRACTS

STUDIES

Manuel Llanas, *Jaume Balmes: Relations with publishers and sale and distribution of his books. Approach and documents*

The facet of Balmes as a professional writer has been little addressed by scholars and critics. A remarkable exception can be found in Father Ignasi Casanovas, whose monumental biography annotates various aspects of Balmes' efforts to earn a living in his own right by collaborating with, and directing, periodical publications as well as publishing his works. Based largely on letters and documents retrieved by Casanovas, this article reveals Balmes' knack for business,

examining details of his publishing contracts, his impressive popularity with readers and his continued involvement in the various phases of book production. The final four appendices – the last of which unpublished till now – substantiate Balmes' role in publishing.

Key words: Jaume Balmes, Ignasi Casanovas, publishers, book sales and distribution

---

Eliseu Trenc, *Andrée Béarn and Barcelona*

Writer Andrée Béarn, hailing from Béarn, made two sojourns in Barcelona during the years 1909 and 1910-1911, which she documented in chronicles published in various French magazines. In this article we analyze

these, noting in particular the original character of a Frenchwoman's perspective and her artistic style. With her marriage to Alexandre de Riquer and move to Barcelona, Andrée Béarn collaborated with the feminist press in Barcelona and the *Aliadophile* magazine *Iberia*. A final consideration about the relationship between Maragall and Andrée Béarn concludes the article.

Key words: Andrée Béarn, Barcelona, Alexandre de Riquer, Joan Maragall

---

Joan Vilamala, Mossèn Cinto Lookout. Saga of an unsuccessful homage

---

In 1952 on the occasion of the fiftieth anniversary of the death of Verdaguer, more than twenty excursionist entities, separately from the Federación Española de Montañismo, organized a homage to the poet in Vallvidrera. The event, however, was never held. It was prohibited by the authorities. Not until the year 1956, on the occasion of the enthronement of the sculpture of the Holy Mother of Montserrat on Cavall Bernat pinnacle, was the commemorative stone plaque, destined by the excursionists for Vil·la Joana in Vallvidrera, placed semi-clandestinely on the monolith presiding the Mossèn Cinto Lookout, inaugurated that year on the summit of Sant Jeroni pinnacle.

Key words: fiftieth anniversary of the death of Jacint Verdaguer, Vallvidrera, excursionists, enthronement

of the sculpture of the Holy Mother of Montserrat on Cavall Bernat pinnacle, Mossèn Cinto Lookout on Sant Jeroni pinnacle, Montserrat

TEXTS

Pep Vila, Books dedicated by Jacint Verdaguer to his friend, the Girona poet Josep Franquet i Serra. Notes on other Verdaguerian materials from the Franquet i Serra collection

---

We bring to light various Verdaguerian documents from the Josep Franquet i Serra collection and the inscriptions in Jacint Verdaguer's books conserved in the Franquet family library. Further documentation includes funeral services in homage to Verdaguer in 1902 and the poem "At the death of Mossèn Jacinto Verdaguer," composed by Franquet for the commemorative card.

Key words: Josep Franquet i Serra, Jacint Verdaguer, dedicatory inscriptions, Verdaguer letters and documents

---

Joan Vilamala, Two unpublished Verdaguer letters

Thanks to the generosity of Joan Lluís Madrenas of Folgueroles, the Fundació Verdaguer archives include two new unpublished Verdaguer

letters written at the height of the tragic Verdaguer controversy. In the letter dated 28 November 1895, the poet expresses his gratitude for having received translations of various poems published in three issues of the Florentine magazine *Le Serate Italiane*, and in a letter dated 5 November 1897, Verdaguer also expresses thanks to Montaner i Simon, editors of *La Ilustración Artística*, for dedicating the cover to him and standing with him during “the sad circumstances I am going through.”

Key words: Enrico Guidotti, Luigi Sunyer, *Le Serate Italiane*, *La Ilustración Artística*, the Verdaguer tragedy, Lluís Carles Viada i Lluch

DOSSIER

VIII Seminar on nineteenth-century Catalan studies

Georg Kremnitz, *Some differences between the nineteenth-century Catalan Renaixença and the Occitan Felibrige*

This article seeks to show the differences between the Catalan *Renaixença* and the Occitan *Felibrige*, and the effects of these differences on the success of those movements. Particular attention will be paid to the relations between the two movements during the first fifty years of their development.

Key words: Catalan Renaix-

ença, Occitan Felibrige, differences, nation-building theory

David Cao Costoya, *Vic in Verdaguer's day. A wide-angle view of the montane city*

This article sets out to capture a place and a moment: the city of Vic in the early second half of the nineteenth century, during which the student Jacint Verdaguer was formally schooled. Analyzing various facets of social life in the city and its immediate surroundings we seek to establish a contextual framework that might help us better understand Verdaguer and his local literary and intellectual nucleus. This study includes a partial reconstruction of the historical conditions of one of the focal points playing a significant role in the *Renaixença*, and in particular, in Catalonia's literary, intellectual and cultural life, more broadly, during the nineteenth century.

Key words: Jacint Verdaguer i Santaló, Esbart de Vic, Cercle Literari de Vic, “Vigatanisme,” *Renaixença*, contemporary Catalonia

---

Jordi Ginebra, *The language of Verdaguer as seen by Pompeu Fabra*

This article makes a contribution to the study of the influence of Verda-

guer on the linguistic work of Pompeu Fabra, and on the study of Fabra's overall view of the figure of Verdaguer. In the first part we present a chronological account (divided into various stages) of Fabra's references to Verdaguer and other details revealing the standpoint of Fabra with respect to Verdaguer. In the second part we make an assessment of the data presented in the first part, and conclude that Fabra considered Verdaguer the central figure of the nineteenth-century literary renaissance even as he explicitly signaled the appearance of a work such as *L'Atlàntida* as proof of Catalan's status as a "genuine language." In the more specific field of language codification, Fabra relied little on Verdaguer. Where lexis is concerned, however, Fabra was drawn to Verdaguer, especially for his lexical precision and authenticity. Still, Fabra sought to avoid the notion that the origin of his rich lexical contribution lay, as was widely believed, in the supposedly rural quality of Verdaguer's language.

Key words: Verdaguer, Pompeu Fabra, literary language, standard language, language planning, lexis, history of the Catalan language

---

Francesc Codina i Valls, *Verdaguer: Identity and territory*

The aim of this study is to characterize and assess the contribution of Verdaguer's poetry to the symbolic and identity-related construction of Catalan territory. Numerous scholars and critics have already noted the importance of territory in Verdaguer's writings, the abundance of toponyms and the territorial focus in several of his most important works, and even in their titles such as *Montserrat*, *Canigó* and *Aires del Montseny*. This study seeks to describe the aesthetic and ideological process that drew Verdaguer towards toponymophilia and the symbolic construction of place in Catalan geography, from the poet's early sensitivity to his native landscape (La Plana de Vic) to his mythification of the more emblematic geography of Catalonia's northeast.

Key words: Verdaguer, Collell, poetry, Romanticism, literary geography, literary landscapes, toponymophilia